

Notitie (Hoog)begaafdheid

Op weg naar een dekkender onderwijs ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen

Ter instemming voorgelegd aan de leden van de vereniging RSV Breda e.o. PO 3003 d.d. 27 juni 2022

1. Inleiding

1.1 Context: Thuisnabij passend onderwijs

Streven naar optimale onderwijskansen en daarbij recht doen aan de onderwijsbehoeften van ieder individueel kind in de regio. Dat is de gezamenlijke missie die de leden van het regionaal samenwerkingsverband Breda en omgeving PO 3003 in 2019 hebben geformuleerd in het ondersteuningsplan 'Meer mogelijk maken'. Een ambitie hierbij is om een dekkend netwerk van voorzieningen te creëren op het niveau van de buurt, de wijk, de woonplaats of de regio, zodat leerlingen zoveel mogelijk thuisnabij onderwijs kunnen volgen. En we leerlingen in samenwerking met onze partners: gemeente, leerplicht en jeugdhulp, eerder en sneller kunnen ondersteunen. Met een passend onderwijs ondersteuningsaanbod dat aansluit bij hun leer- en ontwikkelbehoefte. Zo licht en tijdelijk als mogelijk en zo zwaar als nodig. Gericht op de ambitie om zoveel mogelijk leerlingen een schoolloopbaan te laten doorlopen waarin zij hun talenten optimaal kunnen ontplooien. Een mooie ambitie waar alle betrokkenen binnen ons samenwerkingsverband voortvarend aan werken en waarmee invulling gegeven wordt aan onze wettelijke-taak om alle leerlingen, ongeacht hun ondersteuningsbehoefte, een passende plek in het onderwijs te bieden.

1.2 Huidig ondersteuningsaanbod (hoog)begaafde leerlingen

Meerdere besturen hebben de afgelopen jaren geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering, het opzetten van voorzieningen in de lichte ondersteuning en/of een voorziening voor leerlingen die anders aangewezen zijn op het speciaal onderwijs. Eind 2020 zijn er binnen ons samenwerkingsverband drie voltijdsvoorzieningen, hebben diverse onderwijsinstellingen op schoolniveau een HB-voorziening ingericht (bijvoorbeeld in de vorm van een peergroep) en worden er momenteel professionals op bovenschools niveau ingezet (en bekostigd vanuit de basis- of lichte ondersteuningsmiddelen) voor de ondersteuning van (hoog)begaafde leerlingen. Tot slot biedt het samenwerkingsverband aan scholen de mogelijkheid om een school- of groepsarrangement aan te vragen voor de ondersteuning van (hoog)begaafde leerlingen die anders aangewezen zijn op het speciaal onderwijs. Met het project HB sluiten we aan bij dit bestaande onderwijs ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen en wordt geïnventariseerd welke faciliteiten er aanvullend wenselijk zijn.

1.3 Landelijke subsidie als impuls voor (hoog)begaafdheid

Uit een inventarisatie die het Ministerie van OCW heeft uitgevoerd, blijkt het onderwijs ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen moeilijk tot stand te komen. Ondanks de toenemende aandacht en vele initiatieven blijken er in de praktijk knelpunten te bestaan die het lastig maken om goed aan te kunnen sluiten bij de onderwijs ondersteuningsbehoefte van deze leerlingen. Daarnaast ontbreken er richtlijnen die beschrijven waar die ondersteuning uit moet bestaan en is het nog niet volledig duidelijk op welke wijze en in hoeverre alle ondersteuningsvragen beantwoord kunnen worden. Het ministerie van OCW heeft eind 2018 een subsidieregeling ingesteld om samenwerkingsverbanden te faciliteren en te stimuleren hiermee aan de slag te gaan.

De subsidie is bedoeld om in een periode van vier jaar (2019 tot en met 2022) een onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid op te zetten, uit te breiden en te borgen. Ook ons samenwerkingsverband en RSV Breda e.o. VO hebben hiervoor subsidie aangevraagd en ontvangen. De subsidie voor ons samenwerkingsverband bedraagt in totaal € 772.703 en wordt in vier gelijke termijnen verstrekt (2019, 2020, 2021, 2022).

Het Ministerie van OCW stelt de volgende criteria aan de besteding van de subsidie:

- Er is sprake van een onderbouwd activiteitenplan waarin wordt ingegaan op de gestelde doelstellingen en wordt voorzien in een heldere omschrijving van de doelgroep.
- Het activiteitenplan sluit aan op de analyse van de behoefte en de doelen die het samenwerkingsverband zelf heeft gesteld.
- Er is een stevige samenwerking tussen en draagvlak bij verschillende partijen voor het uitvoeren van het activiteitenplan.
- Het plan voorziet in een continue ontwikkeling van expertise en kennisdeling, zowel binnen het samenwerkingsverband, als op regionaal en landelijk niveau.
- De voortgang dient periodiek en aan het einde van de subsidie geëvalueerd te worden.
- Het plan dient organisatorisch, financieel en inhoudelijk haalbaar te zijn en geborgd te kunnen worden na afloop van de subsidieperiode.
- De subsidieregeling is verstrekt op basis van cofinanciering: de financiële middelen die vanuit de subsidie worden ingezet dienen in gelijke mate aangevuld te worden door het samenwerkingsverband en de onderwijsinstellingen (50% cofinanciering).

1.4 Projectvoorstel

Met de subsidie die het ministerie beschikbaar gesteld heeft kunnen wij het bestaand onderwijs ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen met diverse ondersteuningsbehoeften, daar waar nodig en wenselijk, verstevigen en bestendigen. Het project HB is nadrukkelijk niet bedoeld om opnieuw 'het wiel uit te vinden' over hoe we (hoog)begaafde leerlingen kunnen en zouden moeten ondersteunen. We doen in ons samenwerkingsverband immers al veel om leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid passende ondersteuning te bieden. De projectsubsidie wordt benut om het aanbod van voorzieningen in kaart te brengen, kennis en expertise te delen, te ontwikkelen en voor de toekomst te borgen en als impuls voor bestaande voorzieningen of nieuwe initiatieven daartoe. In nauwe samenwerking met RSV Breda e.o. VO wordt gewerkt aan het optimaliseren van een ononderbroken schoolloopbaan (overgang tussen het primair- en het voortgezet onderwijs) voor (hoog)begaafde leerlingen. Het HB-project maakt hiermee nadrukkelijk onderdeel uit van de bredere ambitie om onze leerlingen zo thuis nabij mogelijk die ondersteuning te bieden die past bij hun leer- en ontwikkelbehoefte.

Voor een succesvolle realisatie van het project is commitment nodig op de volgende randvoorwaarden:

- De bestuurders van de onderwijsinstellingen binnen ons samenwerkingsverband committeren zich aan de doelstellingen en uitgangspunten zoals verwoord in deze notitie;
- De bestuurders van de onderwijsinstellingen binnen ons samenwerkingsverband zetten, op basis van de huidige afspraken en met ondersteuning van het samenwerkingsverband, personele capaciteit in ten behoeve van de implementatie en realisatie van een dekkend netwerk van voorzieningen voor (hoog)begaafde leerlingen en delen kennis en expertise met elkaar over deze doelgroep;
- De aangesloten schoolbesturen en het samenwerkingsverband financieren gezamenlijk 50% van de kosten die gepaard gaan met de initiatie, coördinatie, organisatie en implementatie van dit dekkend netwerk;

1.5 Leeswijzer

Deze notitie is geschreven naar aanleiding van de subsidietoekenning door het ministerie en heeft tot doel een heldere set aan kaders en randvoorwaarden uiteen te zetten waarmee we dit project uitvoeren. In de notitie worden de uitgangspunten, doelstellingen en de doelgroep uiteengezet. Daarnaast wordt het beoogd projectresultaat, in het licht van het al bestaande aanbod binnen het samenwerkingsverband, in kaart gebracht en bijbehorende financiële consequenties geschetst.

2. Uitgangspunten

Voor het opstellen van deze notitie hebben we zowel intern, als extern gesprekken gevoerd met diverse betrokkenen. Intern met betrokkenen van de onderwijsinstellingen binnen ons samenwerkingsverband (IB'ers, HB-deskundigen, schoolleiders en bestuurders). Extern met wetenschappers en HB-deskundigen van onderwijsinstellingen binnen andere samenwerkingsverbanden. Het doel van deze gesprekken was enerzijds betrokkenen te informeren over het proces waarmee we onze doelstellingen denken te kunnen behalen, anderzijds om wensen en verwachtingen op te halen met betrekking tot de realisatie van een dekken(der) onderwijs en ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen. Mede op basis van deze gesprekken zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Sense of urgency; er is een breed gedeeld besef dat (hoog)begaafdheid en de ondersteuningsbehoefte van leerlingen die kenmerken vertonen van (hoog)begaafdheid aandacht behoeft.
- Dit project sluit aan op de gebruikelijke wijze waarop het onderwijsaanbod binnen het samenwerkingsverband wordt bekostigd. De projectsubsidie wordt ingezet als impuls.
- Deskundigheidsbevordering; we ondersteunen professionals zodat zij competentier zijn in het ondersteunen van deze leerlingen.
- Aanvullend aanbod waar nodig; we maken verbinding met en sluiten aan op het bestaande aanbod binnen ons samenwerkingsverband.
- Samenwerken, samen leren en samen ontwikkelen staan centraal. Dit doen we met de aangesloten reguliere onderwijsinstellingen en onderwijsinstellingen voor speciaal (basis)onderwijs, gemeenten, het Regionaal Bureau Leerplicht, en andere ketenpartners die hieraan een bijdrage kunnen leveren.
- Zo thuisnabij mogelijk; het netwerk van voorzieningen wordt zoveel mogelijk georganiseerd op het niveau van de buurt, de wijk en de woonplaats van de leerlingen.
- Ouders worden, waar mogelijk, betrokken bij de inrichting en implementatie van voorzieningen voor (hoog)begaafde leerlingen.

- Er is aandacht voor heldere communicatie. Het is van belang met elkaar een gedeeld beeld te ontwikkelen met betrekking tot onze ambitie en de wijze waarop we die concreet tot uitvoer brengen. Dat vraagt om inhoudelijke en organisatorische afstemming met alle belanghebbenden.

3. Doelstelling

Met het project HB willen we bijdragen aan een dekkender netwerk van voorzieningen waarin we de specifieke ondersteuning van (hoog)begaafde leerlingen kunnen borgen. In lijn met het ondersteuningsplan *'Meer mogelijk maken'* willen we dit netwerk inrichten op de drie niveaus waarin het onderwijs binnen ons samenwerkingsverband georganiseerd is: basis – licht – en zware ondersteuning. De wijze waarop het onderwijsaanbod wordt vormgegeven en bekostigd in ons samenwerkingsverband is voor (hoog)begaafde leerlingen immers niet anders dan voor andere leerlingen.

3.1 De basis op orde brengen en houden

Met het project HB beogen we te verhelderen welk onderwijs ondersteuningsaanbod wij voor deze leerlingen van elkaar verwachten en werken we met elkaar aan het versterken van deze basis. We streven ernaar BAO-BAO verwijzingen tot stand te brengen wanneer blijkt dat een andere school binnen de buurt, de wijk of de woonplaats beter aansluit bij de onderwijs ondersteuningsbehoefte van de leerling. Op het niveau van de basisondersteuning zetten we bijvoorbeeld in op deskundigheidsbevordering van onderwijsprofessionals, zodat zij beschikken over basiskennis en vaardigheden met betrekking tot (hoog)begaafdheid en hier adequaat mee om kunnen gaan (onder andere tijdig kunnen signaleren en compacten en verrijken kunnen toepassen).

3.2 Bijdragen aan een divers en complementair aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen

Daarnaast streven we ernaar inzicht en overeenstemming te creëren over de inrichting van een divers en complementair aanbod van onderwijs ondersteuningsfaciliteiten voor (hoog)begaafde leerlingen die, aanvullend aan de basisondersteuning, meer ondersteuning nodig hebben.

Uit de inventariserende gesprekken met diverse betrokkenen is het zo dichtbij mogelijk en o.a. in groepen met gelijkgestemden (zgn. peergroepen) organiseren van deze ondersteuning zowel wenselijk als effectief gebleken. De voorzieningen die scholen in het kader van (hoog)begaafdheid bieden zijn opgenomen in de school-ondersteuningsprofielen (SOP) en worden besproken binnen de werkeenheden. De ondersteuning die boven op de basisondersteuning aangeboden wordt, is zoveel mogelijk ook beschikbaar voor leerlingen van andere scholen. Nieuw aanbod is aanvullend op de ondersteuning die al door andere besturen binnen de werkeenheden wordt aangeboden.

3.3 Creëren van een passend onderwijs ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen met een zware ondersteuningsbehoefte

Ook streven we ernaar een passend aanbod te creëren voor (hoog)begaafde leerlingen die naast een (hoog)begaafdheidsprofiel ook kenmerken van leer-, ontwikkelings- en/of gedragsproblemen vertonen (zogenaamde 'dubbel-bijzondere' leerlingen of 'Twice-Exceptionals'). Om adequate interventies in te kunnen zetten willen we de doelgroep in kaart brengen en bekijken wat er (aanvullend) nodig is om deze leerlingen te ondersteunen en om schooluitval te voorkomen. We willen starten met (het verstevigen van) de samenwerking tussen professionals uit het regulier en speciaal (basis)onderwijs, jeugdhulpprofessionals, gedragswetenschappers en specialisten op het gebied van (hoog)begaafdheid (evidence-based expertise) en de aanwezige expertise bundelen. In nauwe samenwerking met het speciaal (basis)onderwijs kunnen op het niveau van de regio (Samenwerkingsverband Breda e.o. PO) eventueel één of meerdere voorzieningen met een aanbod (groepsarrangementen) worden ingericht.

3.4 Waarborgen van een ononderbroken schoolloopbaan

Ons samenwerkingsverband en het RSV Breda e.o. VO hebben afgesproken de komende jaren draagvlak te creëren, richting te bepalen en zorg te dragen voor de benodigde expertise om antwoord te kunnen geven op de ondersteuningsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen bij de overgang van het primair- naar het voortgezet onderwijs. We zullen daarbij aansluiten op de bestaande werkwijzen, tools en faciliteiten.

Concreet is ons doel de samenwerking en overdracht tussen het primair- en het voortgezet onderwijs te optimaliseren, zodat het aanbod beter op elkaar wordt afgestemd en we een doorlopende leerlijn voor deze leerlingen kunnen borgen. Daarnaast streven we ernaar de informatievoorziening voor ouders, leerkrachten en leerlingen te optimaliseren door voorlichtingsbijeenkomsten te organiseren en informatie beschikbaar te stellen via diverse communicatiekanalen.

3.5 Kennis en expertise borgen in een continu proces

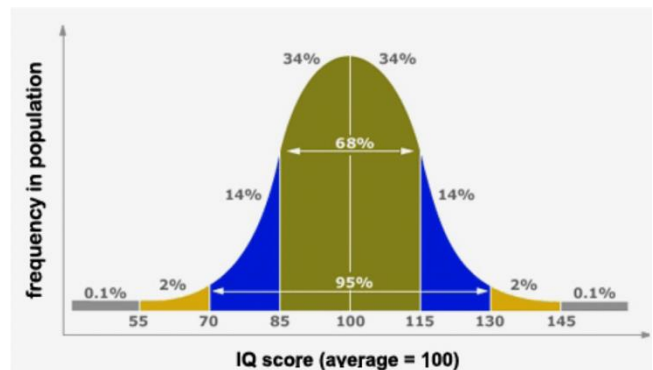
Kennis en expertise ontwikkelen, delen en borgen voor de langere termijn is belangrijk. Als we onze ambitie om eerder en sneller te signaleren willen waarmaken is het adequaat equiperen van onze onderwijsprofessionals belangrijk. Alleen als we de opgedane kennis en expertise blijvend delen en verbeteren, slagen we er in om het duurzaam te borgen. Het organiseren van een continu proces van leren en verbeteren voor en door HB-coördinatoren, -experts en onderwijsprofessionals is hierbij onze ambitie. Het Centraal ondersteuningsteam en het RSV Breda e.o. VO worden hierbij betrokken. Uiteraard benutten we ook andere ervaringen binnen en buiten ons samenwerkingsverband.

4. Doelgroep

4.1 Wanneer is een leerling hoogbegaafd?

Hoogbegaafdheid heeft in theorie noch praktijk een vast omschreven definitie. In de onderzoeksliteratuur¹ wordt vaak uitgegaan van persoonskenmerken die zich uiten in hoge intellectuele capaciteiten, hoge creativiteit en hoge motivatie. Omgevingsfactoren zoals ouders, peers en school zijn medebepalend in de mate waarin deze persoonskenmerken zich manifesteren. Wie 'de hoogbegaafde leerling' precies is, wordt daarmee bepaald door de wetenschappelijke onderbouwing van deze kenmerken en de mate waarin die kenmerken zich manifesteren. Daarnaast wordt dit beïnvloed door de waarde die gehecht wordt aan cognitieve capaciteiten en de wijze waarop we willen en kunnen vaststellen in hoeverre een leerling aan één of meerdere kenmerken voldoet.

In algemene termen is te stellen dat een IQ hoger dan 97,5%, vergeleken met de rest van de bevolking, veelal als 'hoogbegaafd' kan worden gezien. De afbeelding naast de tekst toont de normale verdeling van IQ-scores met 100 als gemiddelde en een standaardafwijking van 15. Dat komt neer op een IQ vanaf 130 en varieert van 136 tot 142. Volgens de klassieke benadering van de normale verdeling van intelligentie is er sprake van 'hoogbegaafdheid' bij een score hoger dan twee standaarddeviaties boven het gemiddelde. Circa 2,5% van de bevolking is volgens deze verdeling 'hoogbegaafd'.

Hoogbegaafdheid is echter meer dan intelligentie. Leerlingen hebben immers uiteenlopende ondersteuningsvragen. Aansluiten op de leer- en ontwikkelingsbehoefte van leerlingen is het uitgangspunt om te kunnen voorzien in een passende onderwijsondersteuning. Voor dit project richten wij ons binnen ons samenwerkingsverband daarom op leerlingen die één of meerdere *kenmerken* vertonen van hoogbegaafdheid en definiëren we de doelgroep als '(hoog)begaafde leerlingen'.

4.2 Diversiteit aan ondersteuningsbehoeftes

Zoals onder 4.1 uiteengezet, is de ondersteuningsbehoefte van (hoog)begaafde leerlingen afhankelijk van meerdere factoren. Of en op welke wijze passende onderwijsondersteuning kan worden ingezet is afhankelijk van het beleid en de mogelijkheden die een school heeft:

- Binnen de basisondersteuning is signalering van (hoog)begaafde leerlingen een eerste uitgangspunt. Hier kan het aanbod op aangepast worden zoals het compacten of verrijken van de lesstof (verdieping en verbreding). Ook activiteiten die een bijdrage leveren aan de sociale en emotionele ontwikkeling, het ontwikkelen van een goede werkhouding, het aanleren van studievaardigheden, contacten met peers en de deskundigheid van onderwijsprofessionals zijn belangrijk voor (hoog)begaafde leerlingen. Voor een deel is deze basisondersteuning (in de klas en op school) voldoende om tegemoet te komen aan de leer- en ontwikkelbehoefte van leerlingen die kenmerken van (hoog)begaafdheid vertonen.
- Wanneer de basisondersteuning onvoldoende aansluit bij de ondersteuningsbehoefte van (hoog)begaafde leerlingen kan er een passender aanbod gezocht worden in de vorm van een parttime of fulltime onderwijsfaciliteit waarin zij in een setting met gelijkgestemden hun talenten optimaal kunnen ontwikkelen. Dit type faciliteiten krijgt momenteel bijvoorbeeld vorm in peergroepen zoals we er meerdere kennen binnen ons samenwerkingsverband.

¹ Meerfactorenmodel (Mönks, 1985) <https://talentstimuleren.nl/thema/begaafdheid/theorie-modellen/monks>

- Voor een selecte groep (hoog)begaafde leerlingen is een zwaarder, (tijdelijk) aanbod in een aparte setting noodzakelijk om tegemoet te kunnen komen aan hun onderwijsbehoefte en schooluitval zoveel mogelijk te voorkomen. Veel van deze leerlingen hebben naast hun hoge intellectuele capaciteiten en/of hoge leerresultaten ook (kenmerken van) leer-, ontwikkel- en/of gedragsproblemen. Deze leerlingen worden in de literatuur² aangeduid als zogenaamde 'dubbel-bijzondere' leerlingen. Wat de meest passende plek is voor deze leerlingen hangt af van hun individuele onderwijsbehoefte. Het is van belang om kennis en expertise meer te bundelen en onderbouwd en weloverwogen te bekijken op welke wijze binnen ons samenwerkingsverband een passend aanbod kan worden gecreëerd.

4.3 Omvang

De omvang van het aantal (hoog)begaafde leerlingen die ondersteuning nodig heeft is niet exact aan te geven. Voor een onderbouwde (potentiële) omvang van de doelgroep binnen het samenwerkingsverband Breda en omgeving zou een uitgebreidere data-analyse moeten plaatsvinden. Dit vergt echter meer tijd. Met dit project richten wij ons daarom op de geschatte 2,5% van de leerlingen die volgens de normaalverdeling (Bell curve) van begaafdheid potentieel 'hoogbegaafd' is. Als we deze percentages toepassen op het totaal aantal leerlingen in ons samenwerkingsverband, kunnen we met betrekking tot het geschatte aantal leerlingen uitgaan van ongeveer 840 (hoog)begaafde leerlingen.

5. Financiële kaders

5.1 Structurele bekostiging passend onderwijs-ondersteuningsaanbod

De financiële kaders voor dit project worden gevormd door de uitgangspunten en randvoorwaarden waarmee het onderwijs binnen ons samenwerkingsverband wordt vormgegeven. Voor de basisondersteuning ontvangen schoolbesturen structureel middelen van het Ministerie van OCW. Voor leerlingen met een aanvullende ondersteuningsbehoefte waar de basisondersteuning niet in kan voorzien, verstrekt het samenwerkingsverband de onderwijsinstellingen structureel lichte ondersteuningsmiddelen. Voor leerlingen die tijdelijk extra ondersteuning nodig hebben, omdat ook de lichte interventies hierin niet kunnen voorzien, verstrekt het samenwerkingsverband zware ondersteuningsmiddelen voor een beperkte periode (arrangementen).

5.2 Incidentele bekostiging; subsidie voor (hoog)begaafdheid

Zoals in de inleiding geschetst, ontvangen we voor een periode van vier jaar (2019 tot en met 2022) incidenteel middelen van het Ministerie van OCW om het onderwijs-ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen in onze regio een impuls te geven. De subsidie bedraagt in totaal € 772.703 en wordt in vier gelijke tranches (2019 t/m 2022) uitgekeerd onder de nadrukkelijke voorwaarde van cofinanciering (50%) en structurele borging van het projectresultaat (het bijdragen aan een dekkender netwerk van voorzieningen). Deze incidentele middelen benutten we om het huidige onderwijs ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen in kaart te brengen, nieuwe initiatieven voor een aanvullend aanbod een impuls te geven en kennis en expertise te delen, te ontwikkelen en voor de toekomst te borgen. Dat betekent dat *incidentele* kosten voor de initiatie of borging, coördinatie, organisatie en implementatie van het projectresultaat, onder voorwaarde van 50% cofinanciering conform de subsidievereiste, gedekt kunnen worden uit de subsidiemiddelen, maar de *structurele* kosten die hieruit voortvloeien op de gebruikelijke wijze binnen de bestaande afspraken gedekt dienen te worden.

5.3 Bestedingsdoeleinden subsidie

5.3.1 Besteding aan project- en organisatiekosten

Voor de project- en organisatiekosten is tot aan het einde van de projectperiode € 330.000 begroot. Deze kosten beslaan de gedane en nog te verwachten uitgaven voor personele capaciteit en andere kosten. De personele capaciteit die onderwijsinstellingen al hebben geleverd of nog gaan leveren voor het uitvoeren van het activiteitenplan wordt gekapitaliseerd als cofinanciering. Deze inzet heeft tot nu geresulteerd in een inventarisatie van het bestaand aanbod van voorzieningen en het in kaart brengen van de wensen en verwachtingen op zowel uitvoerend (HB-deskundigen), als tactisch niveau (directeuren op het niveau van de werkeenheden). De gesprekken die op bestuurlijk niveau zijn gevoerd met betrekking tot het doel, de kaders en de doelgroep van het project zijn verwerkt in deze notitie.

Inzet van personele capaciteit is ook nodig voor het tot stand brengen van een divers en complementair onderwijs-ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen in onze regio. Concreet leidt deze inzet tot de volgende resultaten:

² Assouline, Foley-Nicpon, & Whiteman, 2010; Foley-Nicpon et al., 2011

- Er zijn objectieve criteria geformuleerd met betrekking tot het doel van het aanbod, kenmerken van de doelgroep, de duur van de benodigde onderwijs ondersteuning en het moment waarop het beperken van de geboden onderwijs ondersteuning mogelijk is.
- Er is voorzien in een passend aanbod voor en begeleiding van (hoog)begaafde leerlingen gericht op het 'leren leren', vergroten van het zelfinzicht, zelfvertrouwen, executieve functies en 'leren leven'.
- De samenwerking met onder andere gemeenten, jeugdhulpaanbieders en het speciaal (basis)onderwijs wordt verstevigd om te kunnen voorzien in een zorg- en ondersteuningsstructuur voor (hoog)begaafde leerlingen in onze regio.
- Een ononderbroken schoolloopbaan voor (hoog)begaafde leerlingen is geborgd. Dat betekent dat er doorlopende leerlijnen zijn ontwikkeld voor (hoog)begaafde leerlingen bij de overgang tussen het primair- en het voortgezet onderwijs, de overdrachtsprocedure is geoptimaliseerd en er voorzien is in een optimale informatievoorziening voor ouders, leerling en leerkracht over de ondersteuningsprofielen van onderwijsinstellingen in het voortgezet onderwijs.
- Deskundigheid en expertise is geborgd in een continu proces van leren en verbeteren. Dat betekent concreet dat deskundigen geschoold, expertises ontwikkeld en kennis en ervaringen gebundeld en gedeeld worden en blijven.

5.3.2 Besteding subsidie als impuls voor nieuwe interventies

Bestuurders van onderwijsinstellingen kunnen bij het samenwerkingsverband een aanvraag voor een incidentele bijdrage indienen voor het creëren van een onderwijs ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen. De bijdrage kan alleen aangewend worden voor initiatieven op het niveau van de lichte en zware ondersteuning en alleen voor de *incidentele* kosten die gepaard gaan met een initiatief dat door de scholen zelf duurzaam bekostigd kan worden. De bijdrage die verstrekt wordt bedraagt maximaal 50% van de totale incidentele kosten (mensen en/of middelen) die met dit initiatief gepaard gaan.

Voor initiatieven van reguliere basisscholen op het niveau van de lichte ondersteuning is € 400.000 beschikbaar. Aanvragen voor een bijdrage worden op het niveau van de werkeenheden interbestuurlijk gedragen en gezamenlijk door de bestuurders van de werkeenheden aangevraagd. De grondslag voor de verdeling van deze middelen tussen de werkeenheden die een aanvraag indienen, is het aantal leerlingen van deze werkeenheden. Voor initiatieven van scholen voor speciaal onderwijs is € 40.000 beschikbaar. Dit bedrag wordt verdeeld tussen de SO-scholen die een aanvraag indienen op basis van het aantal leerlingen waarvoor zij faciliteiten voor 'dubbel bijzondere leerlingen' inrichten.

De bestuurders van de onderwijsinstellingen dienen uiterlijk 1 november 2022 een aanvraag voor een financiële bijdrage in bij het samenwerkingsverband. De directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband neemt een besluit over de honorering of afwijzing van de ingediende aanvragen. De ontvangen financiële bijdragen worden uiterlijk in het schooljaar 2023/2024 aangewend.

5.4 Voorwaarden

Aan de besteding van de subsidiemiddelen worden de volgende voorwaarden gesteld:

- Het initiatief van een school is ook toegankelijk voor (hoog)begaafde leerlingen met eenzelfde onderwijsondersteuningsbehoefte van een andere school;
- De scholen of de onderwijsinstellingen maken onderling (interbestuurlijk) afspraken over de benodigde bijdrage voor de structurele dekking van het initiatief.
- De initiatieven worden zoveel mogelijk thuisnabij, dus op het niveau van de buurt, de wijk of de woonplaats gerealiseerd en leveren een bijdrage aan een divers en complementair onderwijs ondersteuningsaanbod voor hoogbegaafde leerlingen.

6. Planning

6.1 Gefaseerde implementatie

De subsidieperiode liep aanvankelijk van 2019 tot en met juli 2023. Het ministerie van OCW biedt samenwerkingsverbanden nu de mogelijkheid om voor 15 juli 2022 een verzoek in te dienen om de implementatie de initiatieven een schooljaar later te realiseren (2023/2024). Daarnaast stelt het ministerie als vereiste dat het project tussentijds en aan het einde van de looptijd wordt geëvalueerd. Op hoofdpijnen ziet de fasering van het project er als volgt uit:

Fasering	Mijlpalen	Tijdpad
Initiatiefase	<ul style="list-style-type: none"> - De subsidieaanvraag is toegekend door het Ministerie van OCW. - Er is een projectvoorstel op hoofdpijnen. - De kaders waarbinnen en randvoorwaarden waarmee het project wordt uitgevoerd zijn bestuurlijk vastgesteld. 	okt 2019
Definitiefase	<ul style="list-style-type: none"> - Het bestaand aanbod en de wensen en verwachtingen m.b.t. de ondersteuning van (hoog)begaafde leerlingen is in kaart gebracht. - Het beoogd ontwerp van een dekkend netwerk is, binnen de bestuurlijke vastgestelde kaders, in hoofdpijnen gereed. 	aug 2022
Ontwerpfase	<ul style="list-style-type: none"> - Er is een plan van aanpak gereed waarin het beoogd projectresultaat is geconcretiseerd en gereed is om te bespreken in de werkeenheden. - Het plan van aanpak is consulterend besproken met de coördinerend directeuren en IB'ers van de werkeenheden. 	aug 2022
Vorbereidingsfase	<ul style="list-style-type: none"> - Er zijn 5 werkgroepen ingericht met een brede samenstelling vanuit zoveel mogelijk onderwijsinstellingen. - In samenwerking met het VO is er een continu proces van leren, ontwikkelen en verbeteren ingericht om kennis en expertise te bevorderen en te borgen. - In samenwerking met het VO is gestart met het optimaliseren van een warme overdracht tussen het PO en het VO om een ononderbroken schoolloopbaan (overgang PO-VO) te kunnen waarborgen. - Het concept plan van aanpak en projectvoorstellen zijn op werkeenhedenniveau besproken en hebben geleid tot een 'maatwerk' implementatie per werkeenheid (basis en lichte ondersteuningsniveau). - Er is per werkeenheid verkend waar de behoefte ligt aan HB-expertise bij complexe casuïstiek. - Er zijn objectieve criteria geformuleerd met betrekking tot het doel, kenmerken van de doelgroep, de duur en de wijze waarop uitstroom wordt geborgd bij nieuwe faciliteiten. - De behoefte aan een opleidingsaanbod is in kaart gebracht. - Het implementatieplan voor bovenstaand onderwijs-ondersteuningsaanbod en de structurele borging hiervan is bestuurlijk vastgesteld. 	dec 2022
Implementatiefase	<ul style="list-style-type: none"> - Waar nodig zijn er aanvullende faciliteiten (fulltime of parttime) ingericht voor groepen (hoog)begaafde leerlingen die in een aparte setting met gelijkgestemden worden ondersteund. - Er is voorzien in een passend aanbod voor en begeleiding van (hoog)begaafde leerlingen gericht op het 'leren leren', vergroten van het zelfinzicht, zelfvertrouwen, effectieve functies en 'leren leven'. - De samenwerking met gemeenten, relevante jeugdhulpaanbieders en het speciaal (basis)onderwijs wordt verstevigd om te kunnen voorzien in een adequate zorg- en ondersteuningsstructuur voor (hoog)begaafde leerlingen in onze regio. 	juli 2024

	<ul style="list-style-type: none"> - Een ononderbroken schoolloopbaan voor (hoog)begaafde leerlingen is geborgd. Dat betekent dat er doorlopende leerlijnen zijn geborgd in bestaande of nieuw te initiëren faciliteiten voor (hoog)begaafde leerlingen bij overgang tussen het primair- en het voortgezet onderwijs, de overdrachtsprocedure is geoptimaliseerd en er een optimale informatievoorziening voor ouders, leerling en leerkracht beschikbaar is over de ondersteuningsprofielen van onderwijsinstellingen in het voortgezet onderwijs. - Deskundigheid en expertise is geborgd in een continu proces van leren en verbeteren. Dat betekent dat deskundigen geschoold, expertise ontwikkeld wordt en kennis en ervaringen gebundeld en gedeeld worden en blijven. 	
Evaluatiefase	Projectevaluatie op basis van de voortgang en het resultaat op de projectdoelstellingen.	juli 2023

7. Financiële paragraaf

In de jaarrekening 2022 wordt de ontvangen subsidie door middel van 'model G' verantwoord. Hierbij dient omschreven te worden welke activiteiten op welk moment geheel afgerond en uitgevoerd zijn en welke nog niet geheel afgerond zijn. De implementatie van de activiteiten dient uiterlijk 1 augustus 2024 afgerond te zijn.

Een aantal activiteiten die in het kader van deze subsidie uitgevoerd worden zijn gericht op de onderwijs ondersteuningsbehoefte van alle leerlingen die (hoog)begaafd zijn. Een deel van de middelen (€ 400.000) is echter specifiek bedoeld voor leerlingen met een lichte onderwijs ondersteuningsbehoefte en een ander deel van de middelen specifiek voor de leerlingen met een zware onderwijs ondersteuningsbehoefte (€ 40.000). Van het totaal aantal leerlingen met een onderwijs ondersteuningsbehoefte die de basis ondersteuning overschrijdt heeft ongeveer 90% een lichte onderwijs ondersteuningsbehoefte en 10% een zware onderwijs ondersteuningsbehoefte. De financiële bijdrage die door de onderwijsinstellingen aangevraagd kunnen worden, stelt het samenwerkingsverband op basis van deze verdeelsleutel beschikbaar (90% licht en 10% zwaar).

De cofinanciering wordt gerealiseerd door de kapitalisatie van de voor dit project aangewende personele capaciteit van de onderwijsinstellingen en het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband verstrekt aan een aantal onderwijsinstellingen 'zware onderwijs ondersteuningsmiddelen' voor (hoog) begaafde leerlingen die zonder deze aanvullende ondersteuning aangewezen zouden zijn op het speciaal onderwijs. Ook de verstrekking van deze middelen wordt aangewend voor de cofinanciering van de projectactiviteiten. Hiermee wordt de cofinanciering voor de initiatieven voor leerlingen met een lichte onderwijs ondersteuningsbehoefte met name teruggelegd bij de onderwijsinstellingen en de cofinanciering voor de leerlingen met een zware onderwijs ondersteuningsbehoefte vooral bij het samenwerkingsverband.

	Subsidie	Cofinanciering	
Lichte onderwijs ondersteuningsbehoefte	€ 400.000	€ 400.000	Cofinanciering door werkeenheden
Zware onderwijs ondersteuningsbehoefte	€ 40.000	€ 280.000	Cofinanciering door samenwerkingsverband
	€ 440.000	€ 680.000	

In de tabel hieronder zijn de vijf activiteiten en de op basis van deze activiteiten door het ministerie verstrekte middelen opgenomen. De activiteiten worden in model G in de jaarrekening aan het ministerie verantwoord op basis van de ordening die gehanteerd is bij de subsidie aanvraag.

Uit de tabel kan afgelezen worden dat tot 31 december 2021 € 215.246 van de ontvangen subsidie aangewend is en € 150.000 aan cofinanciering gerealiseerd is. In 2022 dient bij een volledige aanwending van de ontvangen subsidie € 636.000 cofinanciering gerealiseerd te worden.

De onderwijsinstellingen kunnen een financiële bijdrage van maximaal € 440.000 ontvangen indien zij voor een gelijke omvang ook zorgdragen voor de cofinanciering ervan. In 2022 levert het samenwerkingsverband een cofinanciering van € 196.000. Deze cofinanciering wordt gerealiseerd door de aanwending van financiële middelen die ook in de structurele bedrijfsvoering van het samenwerkingsverband voor deze doelgroep aangewend wordt.

Activiteiten t.b.v.	Subsidie aanvraag OCW		Toekening OCW		Realisatie tot eind 2021		Begroote bestedingen in 2022	
	Inkomsten	Co-financiering	Uitgaven eind 2021	Co-financiering	Uitgaven eind 2021	Co-financiering	Uitgaven eind 2021	Co-financiering
Doelstelling en visie	€ 423.123		€ 75.000		€ 0		€ 0	€ 0
Samenwerking en draagvlak	€ 36.000		€ 140.246		€ 40.000		€ 40.000	€ 40.000
Kennisontwikkeling en deling	€ 237.440		€ 0		€ 440.000		€ 440.000	€ 440.000
Evaluatie	€ 56.000		€ 0		€ 56.000		€ 56.000	€ 16.000
Borging	€ 20.140		€ 0		€ 20.140		€ 20.140	€ 140.000
Totaal	€ 772.703	€ 772.703	€ 215.246	€ 150.000	€ 556.140		€ 636.000	€ 636.000

8. Aanvraag financiële impuls

8.1 Toelichting aanvraag financiële middelen

Context

Het regionaal samenwerkingsverband Breda e.o. PO 3003 ontvangt in de periode 2019-2022 subsidie van het ministerie van OCW voor de ondersteuning van (hoog)begaafde leerlingen in onze regio. Met deze subsidie kunnen wij met elkaar in onze regio het bestaand onderwijs ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen met diverse ondersteuningsbehoeften, daar waar nodig en wenselijk, verstevigen en bestendigen. Een gedeelte van deze middelen is of wordt reeds ingezet om de bestaande voorzieningen in kaart te brengen, de samenwerking op te starten en de wenselijke aanvullende voorzieningen te inventariseren. Voor het overige deel kunnen bestuurders van onderwijsinstellingen bij het samenwerkingsverband een incidentele bijdrage vragen voor het creëren van onderwijs ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen op het niveau van de lichte en zware ondersteuning. Bijgevoegd formulier is bedoeld als aanvraagformulier en dient ook als input voor de beoordeling.

Grondslag en maximale bedragen

De bijdrage kan alleen aangewend worden voor initiatieven op het niveau van de lichte en zware ondersteuning en alleen voor de *incidentele* kosten die gepaard gaan met een initiatief dat door de scholen zelf duurzaam bekostigd kan worden. De bijdrage die verstrekt wordt bedraagt maximaal 50% van de totale incidentele kosten (mensen en/of middelen) die met dit initiatief gepaard gaan.

- Voor initiatieven van reguliere basisscholen op het niveau van de lichte ondersteuning is € 400.000 beschikbaar. De grondslag voor de verdeling van deze middelen is het aantal leerlingen van de werkeenheden waarbinnen de aanvragende school gevestigd is.
- Voor initiatieven van scholen voor het speciaal onderwijs is € 40.000 beschikbaar. Dit bedrag wordt verdeeld tussen de SO-scholen die een aanvraag indienen op basis van het aantal leerlingen waarvoor zij faciliteiten voor 'dubbel bijzondere leerlingen' inrichten.

Voorwaarden

De inzet van subsidiemiddelen die door het rijk ter beschikking zijn gesteld ten behoeve van de ondersteuning van (hoog)begaafde leerlingen is aan voorwaarden gebonden. Het samenwerkingsverband legt tussentijds en aan het einde van de subsidie verantwoording af over de besteding van de subsidiemiddelen. Aan de initiatieven worden de volgende voorwaarden gesteld:

- Het initiatief wordt op het niveau van de werkeenheden interbestuurlijk gedragen.
- Het initiatief van een school is eveneens toegankelijk voor (hoog)begaafde leerlingen van een andere school met eenzelfde onderwijs-ondersteuningsbehoefte.
- De scholen of de onderwijsinstellingen maken onderling (interbestuurlijk) afspraken over de benodigde bijdrage voor de structurele dekking van het initiatief.
- Het initiatief wordt zoveel mogelijk thuisnabij, dus op het niveau van de buurt, de wijk of de woonplaats gerealiseerd.
- Het initiatief levert een bijdrage aan een divers en complementair onderwijs ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen.
- Het initiatief dient uiterlijk in het schooljaar 2023-2024 gestart te worden.

Procedure aanvraag en beoordeling

- Initiatiefnemers dienen uiterlijk op **1 november 2022** onderstaand aanvraagformulier in. Medewerkers die in opdracht van het samenwerkingsverband werken kunnen, indien gewenst, initiatiefnemers ondersteunen bij het invullen hiervan.
- Na ontvangst van de aanvraag neemt de directeur-bestuurder binnen twee weken een besluit over uw aanvraag.

8.2 Aanvraagformulier

Schoolgegevens

(Indien de aanvraag vanuit de werkeenheid wordt gedaan, vermeld dan hier de gegevens van de scholen waarop het aanbod gaat plaatsvinden).

Naam school:	Brinnr.:	Contactpersoon:
Datum:		
Ingevuld door:		

Beschrijving initiatief

Wat houdt het initiatief precies in? Betreft het een nieuw initiatief, of dient als impuls of uitbreiding van een bestaande voorziening? En wie zijn de betrokkenen?

Doelstelling

Wat voegt dit initiatief toe aan het bestaand netwerk van onderwijs ondersteuningsaanbod voor (hoog)begaafde leerlingen binnen de werkeenheid/ regio?

Beschrijving doelgroep

Welke onderwijs- en ondersteuningsbehoefte(n) hebben de leerlingen die met dit initiatief bereikt worden?

Wat is de omvang van de doelgroep? Hoeveel leerlingen worden ondersteund met dit initiatief?

Duur, kosten en bekostiging

Wat is de duur van het initiatief?

Welke kosten zijn gemoeid met dit initiatief?

Welke (interbestuurlijke) afspraken zijn er gemaakt m.b.t. de benodigde bijdrage voor de bekostiging van het initiatief en de vereiste cofinanciering?

Wanneer en op welke wijze wordt er geëvalueerd?

Evaluatie leerlingenniveau	
Evaluatie op Groepsniveau	

Besluit samenwerkingsverband

Datum besluit	
Toegekende bekostiging	

Handtekening

Directeur school

Directeur- bestuurder RSV Breda PO3003

8.3 Voorbeelden t.a.v. het aanvragen van financiële middelen

Deze bijlage biedt een handreiking voor het aanvragen van de financiële middelen. Er worden suggesties gegeven van mogelijke initiatieven. Deze initiatieven komen voort uit de inventarisatie naar aanleiding van o.a. de vragenlijsten en consulterende gesprekken binnen de werkeenheden. Er is ruimte voor creatieve ideeën.

Lichte ondersteuning

- Voor het inrichten van een vorm van lichte ondersteuning kan gedacht worden aan peergroepen (parttime of fulltime). Binnen de werkeenheid zou een gedeelte (reeds bestaande) **voorziening/peergroep** ingericht en/of toegankelijk gemaakt kunnen worden voor alle leerlingen binnen de werkeenheid.
- **Deskundigheidsbevordering** gericht op **evidence-based expertise**: inkopen scholing bij bijv. **LICH of Novilo** voor opleiden HB –coördinatoren, -specialisten en/of -leerkrachten binnen de werkeenheid en/of bestuur.
Ter informatie: door aan te geven wat de behoefte is met betrekking tot deskundigheidsbevordering, zal vanuit het samenwerkingsverband geïnventariseerd worden op welke wijze we dit handig kunnen inrichten, denkend aan incompany scholing voor meerdere besturen/werkeenheden.
- **Faciliteiten** zoals Pittige Plustorens, methodes etc. gericht op het verstevigen van het onderwijs voor HB-leerlingen.
- **Coaching** en/of **co-teaching** van onderwijsprofessionals gericht op leerlingen die meer nodig hebben dan in de basisondersteuning geboden kan worden.
- Oprichten van een **intervisiegroep** onder leiding van een HB coördinator/HB expert.
- Een curriculum **communicatiestroom** ontwikkelen, zodat de transfer van kennis en kunde binnen bijv. plusklassen versterkt wordt naar de reguliere setting.
- Leerkrachten met expertise HB inzetten om **workshops** te verzorgen binnen de werkeenheid.

Verbinding zoeken in samenwerking en elkaar leren kennen?

Voor vragen en/of scholingswensen kunt u contact opnemen met Marieke Suierveld. Marieke inventariseert eventuele scholingswensen en kan meedenken en werkeenheden/ en of besturen met elkaar in contact brengen.

Contactadres: m.suierveld@rsvbreda.nl

Zware ondersteuning

- Voor het inrichten van een vorm van zware ondersteuning kan gedacht worden aan een voorziening die ondersteuning biedt aan kinderen met kenmerken van (hoog)begaafdheid met een IQ **van 145+**, maar tevens aan kinderen die **dubbel bijzonder** zijn (Twice Exceptionel), dus naast hun begaafdheid ook een stoornis hebben die binnen de DSM-V valt.
Ter informatie:
Kennis en kunde betreft de zware ondersteuning voor IQ 145+ en dubbel bijzondere leerlingen bevindt zich nog in **een experimenteel** stadium en evidence based kennis hierover is schaars.
- **Deskundigheidsbevordering** voor HB-experts op wetenschappelijk niveau bijv. **RITHA of ECHA-specialist**.
- **Faciliteiten** gericht op de zware ondersteuning.
- **Coaching** en/of **co-teaching** van onderwijsprofessionals gericht op de zware ondersteuning.
- Oprichten van een **intervisiegroep** onder leiding van een HB coördinator/HB expert.

9. Netwerk van faciliteiten voor (hoog) begaafde leerlingen

Plusklassen per werkeenheid die te bezoeken is voor leerlingen buiten de school*

Werkeenheid	naam schoolvoorziening	bestuur	school	te bezoeken door andere leerlingen
Breda Noord West	Eureka Groeilabs	INOS NUTS	De Hoogakker	ja, binnen Inos
Breda Noord Oost Noord	Minerva	INOS	Helder Camara	ja, binnen Inos
	Stapelgroep (Geïntegreerd onderwijs voor MHB)	Markant onderwijs	De Springplank	nvt
Breda Noord Oost Zuid	Eureka	INOS	de spoorzoeker	Ja, binnen Inos
Breda Zuid West Zundert	Geïntegreerd onderwijs	SPOZ	de Wegwijzer	Nvt
	Geïntegreerd onderwijs	SPOZ	Antoniuschool	Nvt
	Geïntegreerd onderwijs	SPOZ	St. Jozefschool	Nvt
	Geïntegreerd onderwijs	SPOZ	St. Annaschool	Nvt
Breda Zuid Oost	Deltaklas	HGL	De Spindel	ja, binnen HGL
Breda Buiten (gesplitst) WE Alphen Chaam				
WE Gilze Rijen	Deltaklas	HGL	De Spindel Bavel	ja, binnen HGL
	Bovenschoolse plusklas	Nuwelijn	Sint Jozefschool Rijen	ja, binnen Nuwelijn
Etten-Leur	Geïntegreerd onderwijs	SKPOEL	De Hofstee	nvt
Oosterhout NoordOost	-	-	-	-
OosterhoutWest Zuid	-	-	-	-
Dongen	Leerlab HB	Initia	De Noorderpoort De Biezenkring	ja, binnen Stichting Initia
	Plusklas HB	BRAVOO		
Geertruidenberg	Plusklas	Uniek	De Vuurvlinder Geertruidenberg	Ja, binnen Uniek
Drimmelen	Bovenschoolsee Plusklas	SKOD	De Zeggewijzer/De Elsenhof Wagenberg/De Stuifhoek/made	Ja, binnen SKOD

* In ontwikkeling. Wordt steeds aangevuld met nieuwe informatie.

Parttime HB reguliere onderwijsvoorziening

Naam voorzie-ning	Bestuur	School/ plaats/ werkeenheid	Te bezoeken voor IIn van andere scholen?	Wijze van toelating	Ondersteuningsniveau
Explora	PCPO Midden Brabant	School: De Schoof WE: Geertruidenberg Plaats: Raamsdonksveer	Ja. Huidige school blijft eindverantwoordelijk. Financiële vergoeding vanuit de huidige school nodig in overleg met PCPO.	Middels eigen toelatingscommissie.	Een voorziening voor kinderen met kenmerken van meer- en hoogbegaafdheid Groepsarrangement voor locatie Raamsdonksveer is aangevraagd.
		School: Fontein. (in samenwerking met: dr. De Visser) WE: Breda Zuid Oost en Breda Noord Oost Zuid. Plaats: Breda			
		School: Wegwijzer WE: Dongen Plaats: 's-Gravenmoer			

Fulltime HB reguliere onderwijsvoorziening

Voorziening	Bestuur	School/ plaats/ werkeenheid	groepen	Ondersteuningsniveau	Wijze van toelating
De Springplank	Markant onderwijs	De Springplank Teteringen NON	2 t/m 7	Voor kinderen met kenmerken van hoog begaafdheid die gebaad zijn bij de HB aanpak. Hierbij kan er sprake zijn van comorbiditeit waarbij de begaafdheid voorliggend is. Individuele arrangementen voor leerlingen waarbij de co morbiditeit voorliggend is.	Middels eigen toelatingscommissie. Intelligentie onderzoek vereist.
Linus Onderwijs	Athena onderwijs	De vijf Eiken Rijen	4 t/m 7		Middels eigen toelatingscommissie. Intelligentie onderzoek vereist.
Linus onderwijs	Althena onderwijs	IKC de Vincent Etten-Leur	?	Fulltime HB voorziening	Middels eigen toelatingscommissie. Intelligentie onderzoek vereist.

Fulltime HB reguliere onderwijsvoorziening met een groepsarrangement

Naam voorziening	Bestuur	School/ plaats/ werkeenheid	Groepen	Ondersteuningsniveau	Wijze van toelating
Montessori +	Markant onderwijs	Montessori + Breda	3 t/m 8	Groepsarrangement: Voor kinderen met kenmerken van hoog begaafdheid die gebaat zijn bij de HB aanpak en door co morbiditeit anders zijn aangewezen op SO4.	Middels eigen toelatingscommissie. Intelligentie onderzoek vereist.
Montessori +	Markant onderwijs	Montessori + Prinsenbeek	3 t/m 8	Groepsarrangement: Voor kinderen met kenmerken van hoog begaafdheid die gebaat zijn bij de HB aanpak en door co morbiditeit anders zijn aangewezen op SO4.	Middels eigen toelatingscommissie. Intelligentie onderzoek vereist.
Labyrint	Delta Onderwijs	De Meander Oosterhout	5 t/m 8	Groepsarrangement: Voor kinderen met kenmerken van hoog begaafdheid die gebaat zijn bij de HB aanpak en door co morbiditeit anders zijn aangewezen op SO4.	Eigen toelatingscommissie. Begaafdheidskenmerken vereist. Intelligentie onderzoek niet vereist.

Fulltime speciaal onderwijsvoorziening

Naam voorziening	Bestuur	School/ plaats/ werkeenheid	Wijze van toelating	Ondersteuning-niveau
Muldersteeg	Koraal	De Muldersteeg Oosterhout	Toelaatbaarheidsverklaring	Voor leerlingen met HB kenmerken waarbij de co-morbide problematiek voorliggend op de (hoog) begaafdheid is.
Koperakker	Koraal	Koperakker Breda	Toelaatbaarheidsverklaring	Voor leerlingen met HB kenmerken waarbij de co-morbide problematiek voorliggend op de (hoog) begaafdheid is.

10 Werkzaamheden schooljaar 2021/2022

Doelen

- Er is een adequate zorg- en ondersteuningsstructuur voor (hoog)begaafde leerlingen in onze regio.
- De expertiseontwikkeling heeft blijvende aandacht.
- Kennis en ervaringen worden gebundeld en gedeeld in een leeromgeving.
- Waar nodig zijn er aanvullende faciliteiten (fulltime of parttime) ingericht (peergroep omgeving).
- Er is voorzien in een passend aanbod voor en begeleiding van (hoog)begaafde leerlingen met een zware ondersteuningsbehoefte.

Inspanningen	Resultaten (kwalitatief en/of kwantitatief)
Doelen en inspanningen van project helder gemaakt	<ul style="list-style-type: none"> • Aangepaste (start) notitie. • Voor de werkgroep heeft dit geresulteerd in een plan van aanpak.
Consulerende gesprekken met de voorzitters van alle werkeenheden.	<ul style="list-style-type: none"> • Beginsituatie op het niveau van de werkeenheden in beeld gebracht. • In afstemming met de voorzitters geïnventariseerd op welke wijze we passend kunnen aansluiten bij de werkeenheden afgestemd. • Bekendheid aan het project gegeven. • Samenwerking op gang gebracht.
Inventariserende vragenlijst.	<ul style="list-style-type: none"> • Huidig aanbod en voorzieningen in kaart gebracht. • Behoeften per werkeenheden in kaart gebracht.
11 van de 12 werkeenheden heeft een presentatie gehad.	<ul style="list-style-type: none"> • Middels gesprekken verdiepende inzichten gekregen t.a.v. het huidige aanbod en voorzieningen. • Middels gesprekken verdiepende inzichten gekregen t.a.v. de behoeften per werkeenheden. • Urgentiebesef gecreëerd door kennis te delen. • Samenwerking op gang gebracht. • De werkeenheden is op de hoogte van het bestaande aanbod binnen de werkeenheden.
Communicatie middels nieuwsbrief.	<ul style="list-style-type: none"> • Urgentiebesef gecreëerd door kennis te delen. • Bekendheid en de mogelijkheden van het project verspreid. • Informatie gedeeld over het proces. • Bekendheid gegeven aan voorzieningen binnen het samenwerkingsverband.
Gesprekken met betrokkenen (bestuurders, coördinatoren, directeuren, ib'ers, werkeenheden en werkgroepleden).	<ul style="list-style-type: none"> • Overzicht van de voorzieningen ontwikkeld. • Middels gesprekken verdiepende inzichten gekregen t.a.v. het huidige aanbod en voorzieningen. • Middels gesprekken verdiepende inzichten gekregen t.a.v. de behoeften per werkeenheden. • Urgentiebesef gecreëerd door kennis te delen. • Samenwerking op gang gebracht.
Per werkgroep zijn concrete doelen en activiteiten opgesteld.	<ul style="list-style-type: none"> • De werkgroepen PO/VO en zware ondersteuning bestaande uit meerdere leden afkomstig vanuit verschillende besturen zijn opgestart.
Inhoudelijke werksessies geleid door HB-expert en bijwonen van een netwerkbijeenkomst HB.	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuningsniveaus van (hoog) begaafde kinderen in kaart gebracht en gedeeld met de betreffende werkgroep binnen het RSV.
Aanbevelingen voor schooljaar 2022-2023	
Mensen in verbinding brengen om gezamenlijk het doel van het project te bereiken	<ul style="list-style-type: none"> • Intervisie • Gezamenlijke deskundigheidsbevordering. • Projectgroep lid in samenwerking met de procesbegeleiders als sparringpartner voor de werkeenheden.